

SÖKANDE

██████████ med enskild firma, ██████████
██████████
██████████

MOTPART

Örnsköldsviks kommun
891 88 Örnsköldsvik

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2017-04-06	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten förordnar att Örnsköldsviks kommun upphandling Ljud, ljus, scen i samband med event, dnr A15-032 F, ska göras om avseende anbudsområde ljud och ljus.

BAKGRUND

Örnsköldsviks kommun (kommunen) genomför upphandlingen Ljud, ljus, scen i samband med event, dnr A15-032 F. Upphandlingen omfattar hyra av mobil scen samt ljud- och ljusanläggning och genomförs som ett förenklat förfarande. Kommunen avser att teckna ramavtal med maximalt tre leverantörer för successiva avrop under avtalstiden. Genom tilldelningsbeslut antog kommunen Verkställande Byrån Invest AB (Byrån), Jeremiah AB (Jeremiah) och Umeå Audio System AB som leverantörer för ljud och ljus. Av utvärderingsprotokollet framgår att [REDACTED] anbud hade näst högst jämförelsepris av totalt sex inkomna anbud.

YRKANDEN

[REDACTED] ansöker om överprövning av upphandlingen och anför i huvudsak följande till stöd för sin ansökan. Byråns och Jeremiahs anbud bör uteslutas då de innehåller bristande och felaktig information och inte uppfyller samtliga ställda krav i upphandlingen. Anbudsutvärderingen är vidare felaktigt gjord bl.a. då det inte har funnits någon modell för hur anbuden ska utvärderas eller någon information om vad som ger mervärde. Hans eget anbud är därutöver felaktigt utvärderat och han ska därmed vara en av de anbudsgivare som ska tilldelas kontrakt. Han riskerar därmed att lida skada av kommunens agerande.

Byråns anbud

Byråns anbud saknar information om antal högtalare som ingår i anbudet, vilka mikrofoner som används, antal lampor som ingår, vilket ljusbord som används, om ljudtekniker ingår och om fläktar till rökmaskinerna ingår. Vidare har Byrån endast uppgett att en rökmaskin ingår trots krav på att två ska ingå. Byråns anbud är vidare otydligt och liknar mer en förteckning över vad de har möjlighet att leverera. Produktbeskrivningen innehåller flera alternativ på produkter vilket gör det svårt att tyda vad som egentligen ingår. Byrån ombads att lämna in ett förtydligande avseende antalet högtalare som

ingår i anbudet. Byrån angav i svar att fyra högtalare ingick i anbudet vilket inte kan anses uppfylla kraven för upphandlingen eftersom det krävs betydligt fler högtalare än så av den angivna modellen för att få en vettig spridning och ett tillräckligt bra ljudtryck.

Byråns anbud är vidare onormalt lågt. De ombads lämna en förklaring till detta och i svar till kommunen angavs att priset är baserat på vad deras underleverantör levererat till Sommarvågen de senaste åren samt att de tidigare levererat scen till Sommarvågen och därmed har väldigt god inblick i vad arrangemanget kräver. Svaret är felaktigt eftersom de endast levererade en enklare ljudanläggning och varken ljus eller backline. Vidare var PA-systemet mindre än vad som efterfrågas i denna upphandling. Det är bekräftat att underleverantören inte kommer att leverera det som efterfrågas i upphandlingen till det pris om 12 000 kr som Byrån angett, vilket kommunen borde ha kollat upp. Det som ingår i priset är en tekniker, ett PA-system, sex monitorer, mikrofoner och stativ. Det ingår inget ljus, ingen rök och ingen backline. Det finns således skäl att inte godta Byråns förklaring.

Jeremiahs anbud

Jeremiahs anbud saknar information om monitorernas fabrikat och modell trots krav på att de ska vara av samma fabrikat samt att de ska drivas av kraftiga slutsteg. Det framgår att de erbjuder upp till åtta monitorsystem men det finns ingen information om de erbjuder sex separata system, vilket också är ett krav. Anbudet saknar vidare information om rökmaskinernas modell, varför kvaliteten inte kan bedömas, samt information om vilka baslådor som ingår i anbudet, den exakta bestyckningen och vilka slutsteg som används. Det är därför mycket märkligt att Jeremiahs anbud anses vara ”över förväntan”.

Jeremiah har fått bedömningen ”över förväntan” på sitt ljud med motiveringen ”ordentligt tilltaget med förstärkare, mixerbord, delay och back-

line". Motiveringen håller inte eftersom anbudet saknar information om delay och om vilka förstärkare som används. Det som står är att de erbjuder ett delaytorn mot en extra kostnad vilket saknar betydelse eftersom det inte ingår i anbudspriset. Anbudet har fått plus för att de erbjuder två olika trumset till samma pris trots att det är något som flera anbudsgivare erbjuder. De har även fått plus för att de har ett bra mixerbord men han anser att deras mixerbord inte ger mer mervärde än hans eget mixerbord eftersom det inte erbjuder fler för arrangemnet viktiga funktioner.

Jeremiahs anbud har således fått 0 procent prispåslag på ljudet trots att de inte uppfyller samtliga krav. Jeremiah har vidare blivit bedömda och fått kommentarer kring utrustning som inte nämns i anbudet. En möjlig förklaring till detta är att utvärderingsgruppen beaktat vad de personligen vet om Jeremiah.

Hans anbud

Kommunen har utvärderat hans eget anbud på ett felaktigt sätt. Enligt anbudet ingår fyra högtalare av modell EX600 samt två av modell EX300. Med fyra EX600 menar han fyra staplar á två stycken, totalt åtta högtalare, vilket kan vara något oklart. Av produktbeskrivningen framgår att det ingår fyra EX300 (två dubbelstaplar) trots att det i anbudet anges att endast två ingår. Det rör sig om ett uppenbart skrivfel som misstolkades av kommunen. Han skickade in ett förtydligande till kommunen angående detta men förtydligandet godtog inte. I tilldelningsbeslutet anges att förtydligandet inte stämmer överens med anbudet i antal toppar varför mätningen inte kunde styrka kvalitet "över förväntan". Han hävdar att förtydligandet mycket väl överensstämmer med anbudet.

Hans PA-system ska anses vara "över förväntan" även om kommunen tolkar antalet högtalare som färre än menat. Av tillverkarkatalogen framgår att fyra EX600 täcker en publik på ca 1 000 personer och att fyra EX300 täcker en

publik på ca 500 personer. Hans anbud ger således mervärde i ljuddelen genom en kraftig ljudanläggning som klarar mer än vad som efterfrågas, kraftfulla subbasar, trådlösa mikrofoner av mycket hög kvalitet, slutsteg av högsta kvalitet, ett digitalt mixerbord som mer än uppfyller kraven i förfrågningsunderlaget och olika backline-lösningar beroende på vad kunden önskar. Hans anbud bör därför få 0 procent prispåslag i denna kategori.

Bristande förfrågningsunderlag och utvärdering

Kommunens utvärdering är bristande på ett flertal punkter och anbuderna har inte behandlats likvärdigt. Anbuderna kunde få 30 procent prispåslag vid bristande kvalitet, 15 procent vid kvalitet ”enligt förväntan” och 0 procent vid kvalitet ”över förväntan”. Förfrågningsunderlaget saknar dock information om vilka förväntningarna är, vilka kriterier anbuderna bedöms utifrån och vad som ger mervärde. Det är omöjligt att som anbudslämnare veta vilka förväntningar som finns när de inte framgår av underlaget för upphandlingen. Hans anbud har fått 15 procent prispåslag trots att hans utrustning uppenbart är ”över förväntan”. Andra anbud har fått bedömningen ”över förväntan” trots att viss information saknats. Kommunen har vidare begärt in kompletterande uppgifter från Byrån avseende antal högtalare men inte av två andra budgivare som saknar denna information. Kommunen har uppgett att de inte kräver beskrivning av alla delar i den komplicerade kedjan men samtidigt ombett en anbudsgivare att beskriva vilken modell de använder på sitt frontljus. Kommunen har uppenbarligen utvärderat anbuderna efter andra kriterier än de som finns med i förfrågningsunderlaget.

Kommunen yrkar i första hand att ansökan om överprövning ska avslås och i andra hand att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan anför kommunen i huvudsak följande. De anbudsgivare som ifrågasätts har intygat att angivna krav för arrangemanget är uppfyllda. Eftersom uppdraget handlar mycket om teknik begärdes ingen specificerad förteckning över ingående delar i den komplicerade kedjan. Bedömningen som gjorts, av inom

området erfarna personer, är gjorda utifrån en helhetsbedömning av hela utrustningen. I ett fall har komplettering begärts in då viss tvekan om utrustningen uppstått. Övriga anbud innehöll beskrivningar som vid utvärderingen kunde användas för att göra behövlig bedömning. Efter den första tilldelningen kompletterande [REDACTED] sitt anbud med en detaljerad förteckning över antalet högtalare som inte överensstämde med det inlämnade anbudet. Denna komplettering lämnades utan begäran och har inte tagits hänsyn till. Vid den andra tilldelningen fick [REDACTED] sin bedömning ändrad från ”under förväntan” till ”enligt förväntan”. Den gjorda utvärderingen anses i förhållande till den tekniskt komplicerade upphandlingen väl uppfylla lagens krav på likabehandling och transparens.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser m.m.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iaktas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten efter ansökan av leverantören besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts (16 kap. 4 och 6 §§ LOU).

Utredningen i målet

I förfrågningsunderlagets utvärderingsbilaga framgår bl.a. följande:

Punkt 1.1 – 1.0.1 Ljud och Ljus, krav

Beställarens behov av ljud och ljus kommer att variera. Nedan anges behov av ljud och ljus vid ett standardarrangemang (Sommarvågen). I anbudet ska anbudsgivaren lämna totalpris för ljud och ljus vid detta arrangemang.

PA-systemet ska vara anpassat till 700 – 1 000 personer utomhus. Ljudanläggningen måste vara aktivt delad i minst tre register och vara bestyckad med mycket kraftiga slutsteg så att ingen risk för distorsion föreligger vid höga ljudtryck. Anläggningen ska vara uppsatt (helst fluget) så att jämn ljudåtergivning uppnås över hela publikytan. Lämpliga ljudsystem är något line array system ex L-Acoustics, d&b, Nexo, JBL, Meyer eller likvärdigt.

Monitorer, sex separata system, körs från PA-bordet eller från separat monitorplats. På samtliga monitor-sendar ska en 31-bands EQ vara insetad. Samtliga monitorer i systemet ska vara matade med kraftiga slutsteg så att höga ljudtryck kan åstadkommas utan distorsion. Samtliga monitorer ska vara av samma typ och fabrikat.

Backline ska bestå av ett komplett trumset standard (1 bastrumma, 1 virvel, 2 hängpukor, 1 golvpuka, 6 cymbalstativ, 1 trumpvall och 1 virvelstativ), en basförstärkare och två gitarrförstärkare.

Det ska finnas en ljudtekniker för eventet.

Det ska finnas frontljus, riktat och klart som lyser upp alla i bandet.

Det ska finnas två rökmaskiner (Look, Smoke Factory, Swefog MDG eller liknande). Vid utomhusgigg som detta ska minst två stycken finnas samt en fläkt till varje rökmaskin (ex Martin AF-1 eller liknande).

Det ska även finnas effektljus, exempelvis rörliga washar, rörliga spotar, rörliga beamar, stroboskop och blinders.

Punkt 1.0.3 Krav på bilaga

Anbudsgivaren ska bifoga beskrivning av offererade produkter (den utrustning som offereras enligt krav 1.0.1).

Punkterna 1.0.4 och 1.0.5 Bedömning

Kvaliteten på produktval utifrån arrangemanget och val av ljudanläggning och ljusanläggning. Vid 0 poäng räknas jämförelsetalet med 30 % av anbudspriset. Full poäng ger ingen procentuell uppräknings.

Poäng	Beskrivning	Påslag %
0	Bristande kvalitet på produktval utifrån arrangemanget.	30,00
1	Kvaliteten på produktval utifrån arrangemanget är enligt förväntan, medger inget mervärde.	15,00
2	Kvaliteten på produktval utifrån arrangemanget är över förväntan, medger mervärde.	0,00

Förvaltningsrättens bedömning

En förutsättning för att förvaltningsrätten ska besluta om åtgärder enligt LOU är att den upphandlande myndigheten har brutit mot någon bestämmelse i lagstiftningen eller någon av de gemenskapsrättsliga bestämmelserna som bär upp denna lagstiftning samt att den som begär överprövning lidit eller i vart fall riskerat att lida skada av den upphandlande myndighetens brott mot LOU. Förvaltningsrättens prövning är begränsad till vad bolaget som sökande har anfört till stöd för sin talan (jfr RÅ 2009 ref. 69).

Av principen om likabehandling, som utgör grunden för direktivet om offentlig upphandling, följer att anbudsgivarna ska ges lika möjlighet att utarbeta sina anbud och att de ska behandlas lika när anbuden prövas av den upphandlande myndigheten. Förfrågningsunderlaget ska vara utformat så att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla leverantörer kan tolka informationen på samma sätt. Varje leverantör ska därmed med utgångspunkt i förfrågningsunderlaget kunna bilda sig en uppfattning om möjligheterna att lämna ett konkurrenskraftigt anbud. Höga krav bör ställas på noggrannhet, tydlighet och transparens i alla delar av förfrågningsunderlag, även om mindre brister och oklarheter får godtas. De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när (jfr RÅ 2002 ref. 50).

██████████ har bl.a. anfört att anbudet från Byrån och Jeremiah rätteligen borde ha förkastats med hänvisning till att deras anbud saknar mycket efterfrågad information och därmed inte uppfyller kraven i förfrågningsunderlaget. ██████████ har vidare anfört att hans eget anbud har utvärderats på ett felaktigt sätt samt att utvärderingsmodellen i förfrågningsunderlaget är otydlig på så sätt att det saknas information om vad som bedöms och vad

som ger mervärde. Han anser att kommunen inte behandlat samtliga anbudsgivare på ett likvärdigt sätt.

Samtliga anbudsgivare har uppgett att de uppfyller angivna krav för arrangemanget. Enligt förvaltningsrättens mening är de av [REDACTED] påstådda bristerna i Byråns och Jeremiahs anbud därmed i huvudsak hänförliga till den produktbeskrivning som skulle bifogas anbudet. Det bifogade dokumentet skulle innehålla en beskrivning av den utrustning som offereras enligt punkt 1.0.1 i förfrågningsunderlagets utvärderingsbilaga. I kravet på att bifoga en produktbeskrivning framgår däremot inte närmare vad som skulle beskrivas, såsom märke, modell och antal, och inte heller hur omfattande beskrivningen skulle vara. Detta har resulterat i att anbudsgivarnas bifogade beskrivningar ser olika ut och innehåller olika mängd och typ av information. Vidare har det resulterat i att kommunen, i fler än ett fall, tvingats begära in förtydliganden av anbudsgivarna avseende antal och kvalitet på viss utrustning.

Av kommunens utvärderingsprotokoll framgår vidare att anbudsutvärderingen baserats på bifogade produktbeskrivningar. Av protokollet framgår även det omdöme som anbudsgivarna fått för områdena ljud respektive ljus. Till varje omdöme finns en kommentar kring offererad utrustnings överensstämmelse med standardarrangemanget. Någon motivering till hur utvärderingen har genomförts finns dock inte. Enligt kommunen är bedömningen gjord utifrån en helhetsbedömning av hela utrustningen av inom området erfarna personer. Kommunen har anfört att eftersom uppdraget handlar om teknik begärdes ingen specificerad förteckning över ingående delar i den komplicerade kedjan.

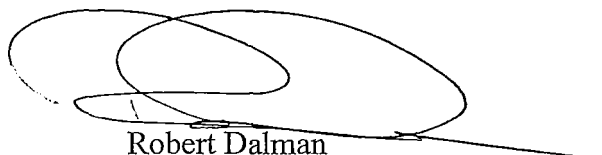
Även om det i förfrågningsunderlaget har angetts att bedömningen utgår från kvaliteten på produktvalen utifrån arrangemanget samt hur poängskalan ser ut framgår, enligt förvaltningsrättens mening, inte någon information om

vad kommunen avsett att tillmäta betydelse vid utvärderingen av den offere-rade utrustningen. Anbudsgivarna har således utifrån förfrågningsunderlaget inte kunnat utläsa vad som kan medföra ett mervärde vid poängsättningen av respektive område.

I enlighet med vad som redovisats ovan finns det enligt rättspraxis visst utrymme för att förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade ändå får godtas, så länge de upphandlingsrättsliga principerna inte träds för när. I detta fall har bristerna i förfrågningsunderlaget lämnat ett stort utrymme för godtycklighet, och medfört att anbudsgivare saknat möjlighet att förutse vad som skulle komma att tillmätas betydelse vid prövningen av anbudet. Förfrågningsunderlaget har därmed varit så pass otydligt att det inte uppfyller lagens krav på transparens, vilket i sin tur medfört att [REDACTED] riskerat att lida skada. Det finns därför skäl för ingripande enligt LOU och eftersom bristerna hänför sig till upphandlingens konkurrensuppsökande skede ska upphandlingen göras om avseende anbudsområde ljud och ljus.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Robert Dalman
rådman

Målet har föredragits av föredragande juristen Amanda Hugosson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill återropa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.